

Редовно заседање Конференције

У Београду је **21. децембра**, у хотелу "Holliday Inn", одржано редовно заседање Конференције суоснивача Фондације РНИДС. Заседању је присуствовало 37 представника суоснивача, а на њему је усвојен извештај екстерног ревизора за 2012. и измене и допуне Правилника о поступку за решавање спорова поводом регистрације националних интернет домена и Статута Фондације РНИДС.

Председник Управног одбора РНИДС-а је представио прелиминарни Извештај УО за 2013. и План и програм рада УО за 2014. Статутарна комисија РНИДС-а је дала своје мишљење о даљем раду на креирању Етичног кодекса РНИДС-а. На крају заседања је презентован софтвер за електронске седнице Конференције, који је већ тестирао УО за потребе својих седница. Применом овог софтвера, овлашћени представници суоснивача ће моћи електронски да гласају о хитним стварима које су од значаја за рад РНИДС-а, чиме ће се повећати ефикасност и смањити трошкови рада Конференције.

Посете ОР-овима

Крајем године обављене су радне посете представника Канцеларије РНИДС-а овлашћеним регистрима националних домена у Нишу, Суботици, Новом Саду и Београду.

Циљ ових разговора био је боље упознавање Канцеларије са њиховим проблемима у свакодневном пословању, размена информација и предлога за будућу бољу сарадњу РНИДС-а и ОР-ова, као и упознавања ОР-ова са предлогом **пројекта суфинансирања оглашавања**.

Канцеларију су у овим разговорима представљали Данко Јевтовић, директор РНИДС-а, Предраг Милићевић, извршни директор за развој пословања и Стефан Ковач, координатор регистрације домена.

Признање РНИДС-у на ТЕЛФОР-у 2013

На свечаном отварању ТЕЛФОР-а 2013, **26. новембра**, РНИДС-у је уручено признање Друштва за телекомуникације поводом пет година .RS и годину дана .СРБ домена. Овај 21. по реду Телекомуникациони форум одржан је у "Сава центру", као традиционални међународни годишњи скуп стручњака који раде у областима телекомуникација и информационих технологија.

Признање РНИДС-у уручио је **проф. др Ђорђе Пауновић**, председник Управног одбора Друштва за телекомуникације. Директор РНИДС-а, **Данко Јевтовић**, се захвалио на признању и одржао краћу презентацију о Фондацији РНИДС. Јевтовић је позвао и све заинтересоване телекомуникационе компаније да приступе Конференцији суоснивача РНИДС-а и да тако активно учествују на даљи развој Интернета у Србији.

ВИШЕ ИНФОРМАЦИЈА: ТЕЛФОР - www.telfor.rs

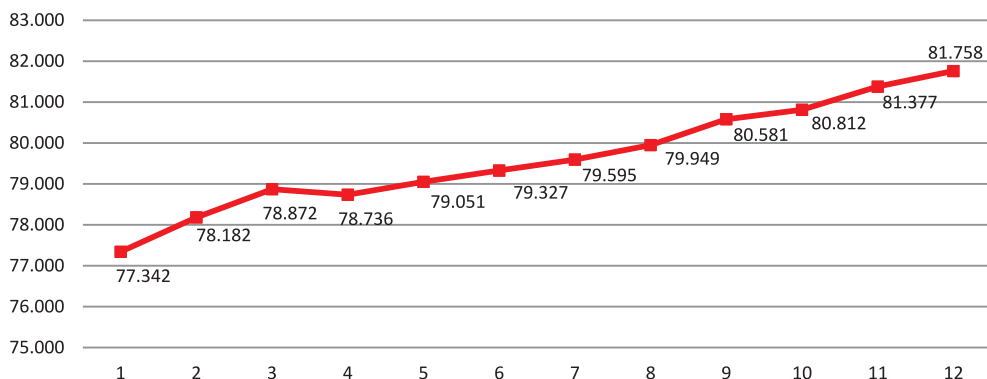
Истраживање продаје националних домена

Током децембра је реализовано истраживање у сарадњи са агенцијом **Adverto Metrics**, најстаријом специјализованом агенцијом за "mystery shopping" (тајну куповину) у Србији. Циљ је био да се стекне увид у квалитет понуде овлашћених регистара, са циљем побољшања њихових продајних услуга и повећања продаје назива националних домена.

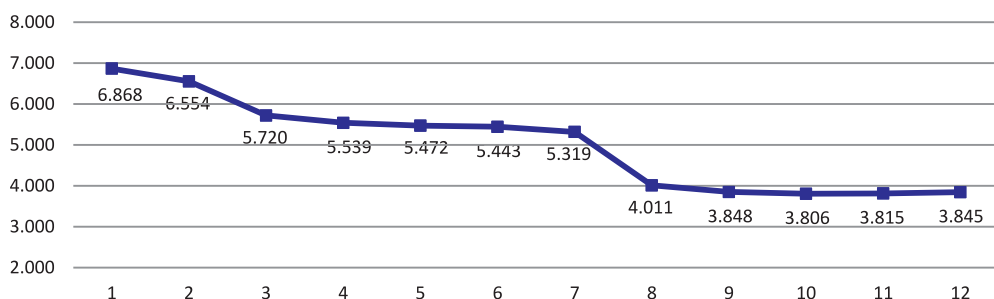
Током истраживања су посећена продајна места пет ОР-ова, обављени су телефонски разговори са 15 продајних служби и послати мејлови на адресе 16 ОР-ова. Добијени извештај је показао да међу њима постоје велике разлике у информисаности, професионалности, продајном наступу и препорукама које се дају потенцијалним регистрантима.

Статистика домена

Број регистрованих назива .RS домена, јан-дец 2013.

Број регистрованих назива .СРБ домена, јан-дец 2013.

Новости из ИКТ сектора

Чешће освежавање DNS зонских фајлова

Почетком новембра РНИДС је убрзао динамику креирања DNS зонских фајлова за националне .RS и .СРБ доменске просторе, тако што се уместо досадашњих четири пута дневно, зонски фајлови креирају на свака два парна сата. Тиме је чекање корисника на имплементацију промена везаних за називе интернет домена значајно скраћено.

Омогућена употреба IPv6 протокола

РНИДС је својим корисницима омогућио употребу оба протокола (IPv4 и IPv6) за разрешавање DNS упита и тако се придружио малој групи светских националних регистара који имају ову могућност. IPv6 ће заменити IPv4, протокол који је настао у раним данима Интернета и који је дозвољавао нешто више од четири милијарде јединствених IP адреса. Порастом броја уређаја који се сада налазе на Интернету, овај број јединствених адреса је постао недовољан. Нови протокол IPv6 има 128 бита и омогућава око $3,4 \times 10^{38}$ адреса (2^{128}), што је довољно да сваки атом на нашој планети добије сопствену IP адресу.

Тестирање IDN мејл адреса

У складу са бригом о националном ћириличком домену .СРБ, РНИДС се активно укључио у тестирање IDN мејл адреса, односно адреса које и са леве стране знака "@" садрже текст на локалном националном писму. Највећи проблем који глобално имају корисници IDN домена је немогућност размене мејлова који имају IDN корисничко име (у нашем случају, корисничко име на ћирилици). ИКТ сектор РНИДС-а је на серверу компаније "Afilias" добио могућност тестирања мејлова са ћириличким корисничким именом и тиме се придружио националним регистрима који активно раде на решавању овог проблема. Тестирање је потврдило да још увек не постоји могућност да се између било која два сервера размењују мејлови који су у потпуности IDN, јер SMTP још увек не подржава IDN корисничко име.

РНИДС укратко

Регистар националног интернет домена Србије (скраћено: РНИДС) је стручна, невладина и недобитна Фондација образована ради управљања националним интернет доменима .RS и .СРБ, тако да се остварује општи интерес свих грађана Србије, уз поштовање принципа квалитета, ефикасности, независности и транспарентности.

РНИДС има **61** суоснивача и **40** овлашћених регистара, а тренутно је регистровано око **82.000** назива .RS домена, као и око **3.800** назива .СРБ домена, у укупно 14 доменских простора.

Овлашћени регистри .RS и .СРБ домена широм Србије:

- Absolut OK (Београд) - www.absolutok.rs
- AVcom (Београд) - www.avcom.rs
- Актон (Београд) - www.aktion.rs
- Банкер Интернет (Ниш) - www.banker.rs
- БГ светионик (Београд) - www.bgsvetionik.rs
- Beocity (Београд) - www.beocity.rs
- БеоНЕТ (Београд) - www.beonet.rs
- BeoTelNet-ISP (Београд) - www.beotelrs
- BeoTelNet-Carrier (Београд) - www.beotelrs
- Бољи бизнис (Крагујевац) - www.boljibiznis.com
- Верат (Београд) - www.verat-hosting.rs
- Gama Electronics (Београд) - www.bits.rs
- Dream Technologies Group (Београд) - www.dtg.rs
- ЕУнет (Београд) - www.eunet.rs
- Exe Net Advertising (Ниш) - www.exehosting.rs
- Информатика (Београд) - www.infosky.rs
- ЈП ПТТ "Србија" (Београд) - www.pttr.rs
- Loopia (Ниш) - www.loopia.rs
- Madnet (Панчево) - www.madnet.rs
- Medianis (Ниш) - www.medianis.rs
- Mobius (Бачки Петровац) - www.webcentar.rs
- NiNet Company (Ниш) - www.ninet.rs
- NordNet (Суботица) - www.nordnethosting.rs
- Орион телеком (Београд) - www.oriontelekom.rs
- Панет (Панчево) - www.panet.rs
- Плус хостинг (Нови Сад) - www.plushosting.rs
- SBV (Београд) - www.sbsolutions.rs
- Синет (Београд) - www.sinet.rs
- StanCo (Петровац) - www.istanco.rs
- Тарго телеком (Београд) - www.targotelekom.rs
- Телеком Србија (Београд) - www.open.telekom.rs
- TippNet (Суботица) - www.tippnet.rs
- Hosting90 Systems (Београд) - www.hosting90.rs
- HostingMania (Београд) - www.hostingmania.rs
- Cloud Telecommunications (Брд) - www.cloudserbia.com
- Complux Visual Communication (Брд) - www.complux.rs
- Connect (Нови Пазар) - www.connect.rs
- CRI Domains (Београд) - www.cridomains.rs
- Yellow Pages (Београд) - www.yellowpages.rs
- Yunet International (Београд) - www.yunet.rs

Сарадњом против продаје фалсификата путем Интернета

У Привредној комори Србије (ПКС) је 12. децембра, у сарадњи са Међународном организацијом за заштиту жигова (INTA), одржан округли сто на тему "Проблеми продаје кривотворене робе путем Интернета у Србији". Интернет је одлично средство за продају, али се могућности продаје кривотворене робе преко Интернета свакодневно усложњавају. Светска искуства говоре да се трендови у тровини путем Интернета брзо мењају, а локална законодавства тешко прате те промене.

Испред РНИДС-а је на округлом столу учествовао **Дејан Ђукић**, извршни директор за опште и правне послове. РНИДС је, као организација која управља .rs и .срб доменима, Општим условима о регистрацији назива националних интернет домена одредила на који начин може да престане регистрација назива домена у случају њихове злоупотребе. Спорови у таквим случајевима се, осим пред судовима, решавају и пред Комисијом за решавање спорова поводом регистрације националних интернет домена, која ради при ПКС. Ђукић је истакао и да се на глобалном нивоу дешавају велике промене од утицаја на заштиту права интелектуалне својине, јер нас ускоро очекује почетак рада великог броја нових генеричких интернет домена највишег нивоа, намењених добрим делом и робним маркама. Поучена претходним искуством, Интернет корпорација за додељене називе и бројеве (ICANN) је решила да предупреди масовно кршење права интелектуалне својине кроз програм "Trademark Clearinghouse", којим се формира база података регистрованих жигова.

ВИШЕ ИНФОРМАЦИЈА: INTA - www.inta.org

Решени спорови за два назива домена

Крајем године окончана су два поступка у вези са називима домена пред **Комисијом за решавање спорова поводом регистрације националних интернет домена**, која ради при Привредној комори Србије.

Најпре је 7. октобра донета одлука којом се усваја тужбени захтев и назив домена **банкаинтеза.срб** се преноси на "Intesa Sanpaolo SPA" Торино, Италија. Ово уједно представља и први спор у вези са неким називом .СРБ домена.

Потом је 6. децембра Комисија такође усвојила тужбени захтев, и донела одлуку којом се назив домена **yahoo.rs** преноси на "Yahoo! Inc", САД.

Европски месец сајбер безбедности

Агенција ЕУ за безбедност мрежа и података (ENISA) је током октобра спровела другу по реду кампању "Европски месец сајбер безбедности", којој се од ове године придружила и Србија, преко РНИДС-а. Кампања "European Cyber Security Month" (ECSM) има за циљ да промовише сајбер безбедност међу грађанима како би променили свој став према сајбер претњама и да им пружи најновије информације кроз едукацију и размену добре праксе. РНИДС је организовао изложбу и панел дискусију у Галерији "Озон" у Београду.

Најпре је 21. октобра отворена изложба "Историја безбедности телекомуникација - од димних сигнала до Интернета", која на забаван начин приказује развој комуникација на даљину. Изложба је настала у сарадњи РНИДС-а са "Дипло фондацијом", аутор изложбе је Лазар Бошковић, аутор илустрација Владимир Вељашевић, а дизајн изложбе креирао је Orange студио. Почев од праисторије, до данашњих дана, одувек је било битно сачувати поверљивост комуникације, неизменљивост поруке и доступност преноса. Све оно што је некада важило и за димне сигнале, голубове писмоноше, телеграф, телефон, радио и телевизију, данас је још важније и сложеније за Интернет у савременом бежично умреженом свету.

Потом је 22. октобра одржана панел дискусија "Сајбер безбедност сајбер Србије", у којој су учествовали домаћи стручњаци из свих области значајних за безбедност на Интернету. Модератор панела био је Жарко Птичек, а учесници панела били су: Жарко Кецић, извршни директор РНИДС-а за ИКТ услуге, Лука Герзић, специјалиста за ИТ безбедност из фирме "Gerzic&Associates", Милан Николић, директор корпоративне безбедности "Теленор Србија", Владимир Маринков, адвокат специјализован за сајбер криминал из канцеларије "Губерина - Маринков" и Милош Ранчић, систем администратор из друштвено-технолошког центра "Хаклаб".

КОРИСНЕ АДРЕСЕ:

ENISA (European Union Agency for Network and Information Security) - www.enisa.europa.eu

ECSM (European Cyber Security Month) - www.cybersecuritymonth.eu

Међународне активности

Domain Forum 2013

У Софији је **1. и 2. новембра** одржан скуп "Domain Forum 2013", који је по трећи пут организовао "Uninet.bg", под слоганом "Интернет је већ на твом језику". Догађај су обележиле две теме: отварање првих IDN gTLD-а (сајт и .онлайн), као и даља расправа на тему развоја IDN имејлова.

Богат програм на овом скупу изазвао је велико интересовање стручне јавности у Бугарској. Организатор је окупио бројне предаваче из света, те је сусрет попримио интернационални карактер. Представник РНИДС-а био је **Душан Стојичевић**, који је одржао презентацију о РНИДС-у и проблемима око IDN домена .СРБ, као и о РНИДС-овим искуствима у тестирању и неопходности IDN имејлова.

ВИШЕ ИНФОРМАЦИЈА: www.domainforum.bg

50. Генерална скупштина CENTR-а

На 50. Генералној скупштини CENTR-а, у Бриселу, **2. и 3. октобра**, присуствовали су **Војислав Родић** и **Данко Јевтовић**, у својству званичне делегације РНИДС-а. На Скупштини је учествовало 38 делегација националних регистара и других организација које се баве доменском проблематицом, са преко 70 учесника.

У презентацијама и дискусијама су доминирале теме развоја IDN домена, нарочито пуна имплементација свих сервиса, а посебно електронске поште, што је од посебног интереса за РНИДС у контексту развоја .СРБ доменског простора. Шведска, Белгија и Шпанија су приказале како њихови национални регистри примењују политику друштвено одговорног пословања у свакодневном раду. Сигуносни проблеми којима су изложени национални регистри су све чешћи и то је тренд који ће се наставити и у будућности. CENTR ће се активно укључити у припрему нове EU Network & Information Security директиве. Белорусија (.BY) је постала нови члан CENTR-а.

CENTR је први пут доделио награде истакнутим појединцима и националним регистрима за допринос у четири категорије: Допринос године, Истраживање и развој, Безбедност и Маркетинг и комуникације.

ВИШЕ ИНФОРМАЦИЈА: www.centri.org

Званичници ICANN-а посетили РНИДС

РНИДС су **8. новембра** посетили **Најџел Хиксон**, потпредседник за Европу у канцеларији ICANN-а, и **Андреа Бекали**, менаџер за односе са стејкхолдерима за Европу. Ово је била прва посета српском регистру од стране представника међународног регулаторног тела које је РНИДС-у и делегирало управљање националним интернет доменима.

Представници ICANN-а су упознати са историјом Фондације РНИДС и резултатима рада најмлађег европског регистра. Разговарано је о новој стратегији ICANN-а и изазовима процеса управљања Интернетом, нарочито у светлу Изјаве из Монтевидеа коју је дала IStar група. Представници ICANN-а су упознали РНИДС са планом рада на европској стратегији ICANN-а, а разговарало се и о идеји за рад на регионалној стратегији за Балкан која би адресирала специфичности замаља у региону. Представници ICANN-а су исказали подршку РНИДС-у, као националном регистру, и његовој пуној суверености у управљању националним доменима које је им је ICANN делегирао.

Радна посета колега из Хрватске

Крајем новембра су у РНИДС-у боравили представници **CARNet-а**, националног регистра из Хрватске. С обзиром на то да хрватски регистар размишља о више сценарија свог даљег развоја, сматрали су да им српски национални регистар може дати корисне савете. Радним састанцима су присуствовали запослени из свих сектора Канцеларије РНИДС-а, а разговарано је о великом броју тема из области регистрације назива домена.

Дато им је више предлога у вези правилника о регистрацији, међу којима је и тај да решавање спорова у вези назива домена треба да буде уређено посебним документом, базираним на ICANN UDRP правилима, а не националним законима о арбитражи. Размотрени су и процеси и процедуре регистрације и управљања доменима. Разговарано је о тренутној пракси која се примењује у РНИДС-у, као и о будућим процесима који ће бити имплементирани кроз нови софтвер. Било је речи и о сигурносним аспектима система за регистрацију, нарочито о повећању безбедности интерфејса које овлашћени регистри стављају на располагање реселерима и крајњим корисницима.